

นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน อาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์

AN INNOVATION IN EDUCATIONAL COLLABORATIVE MANAGEMENT TO ENHANCE THE COMPETENCIES OF VOCATIONAL EDUCATION STUDENTS IN ENTERING THE PROFESSIONAL WORLD AT UTTARADIT TECHNICAL COLLEGE

ปรีชา ภูสมบัติจงร¹

Preecha Poosombatkajhon¹

บทความวิจัย

วันที่รับบทความ 12 พฤศจิกายน 2567 แก้ไขบทความ 12 ธันวาคม 2567 ตอรับบทความ 20 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ กลุ่มเป้าหมายเป็นข้าราชการครู และครูจ้างสอน จำนวน 121 คน 2) เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ โดยการสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน หัวหน้าสาขาวิชาและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 47 คน 3) เพื่อทดลองใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน จากครู จำนวน 93 คน และผู้เรียน จำนวน 336 คน และ 4) เพื่อประเมินนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ โดยการสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมายที่นำนวัตกรรมไปทดลองใช้ จำนวน 47 คน และประเมินด้วยแบบสอบถามกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน เพื่อประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของนวัตกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา

¹ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

¹ Uttaradit Technical College Institute of Vocational Education North Region 3

ผลการวิจัย พบว่า 1) การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) 2) นวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1. การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1.1 ผู้เรียน และ 1.2 หลักสูตร 2. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.1 บริหารงานบุคคล (โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา) 2.2 งบประมาณ (ต้นทุน) และ 2.3 บริหารงานบริหารทั่วไป (ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอน) และ 3. การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม 3) ผลการทดลองใช้นวัตกรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นในภาพรวมหลังใช้นวัตกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนใช้นวัตกรรม 4) ผลการประเมินนวัตกรรม ด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของนวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

คำสำคัญ : นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา , การบริหารแบบมีส่วนร่วม , วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์

Abstract

This research aims to investigate the conditions and approaches to educational collaborative management for enhancing vocational education students' competencies in entering the professional world at Uttaradit Technical College. It conducts a research and development approach involving several stages: 1) studying the current state and methods of educational collaborative management to enhance the competency of vocational education students entering the professional world, specifically focusing on Uttaradit Technical College with 121 teachers and staff, 2) creating an innovation for educational collaborative management to enhance the competency of vocational education students entering the professional world, specifically focusing on Uttaradit Technical College through focus group discussions with 47 school administrators, department heads, and related

personnel, 3) testing the educational collaborative management innovation to enhance the competency of vocational education students entering the professional world, specifically focusing on Uttaradit Technical College by collecting data from questionnaires and behavior assessments of 93 teachers and 336 students, and 4) evaluating the innovation to enhance the competency of vocational education students entering the professional world, specifically focusing on Uttaradit Technical College through focus group discussions with 47 target users and questionnaires with 20 experts to assess its consistency, suitability, feasibility, and usefulness. Data analysis includes calculating percentages, means, standard deviations, t-tests, and content analysis

The research findings indicate the following: 1) the study of educational collaborative management showed an overall average score at a moderate level ($\bar{x} = 3.33$), 2) the innovation developed comprises three main components and five sub-components: 1) Academic administration, which includes two sub-components— 1.1) students and 1.2) curriculum; 2) Educational resource management, with three sub-components— 2.1) personnel management (school administration structure), 2.2) budgeting (costs), and 2.3) general administration (resources necessary for teaching and learning); 3) Educational collaborative management. The experimental results of using the innovation revealed that school administrators and teachers had a significantly higher overall average score after using the innovation ($\bar{x} = 4.44$) compared to before. The innovation assessment results, regarding consistency, appropriateness, feasibility, and usefulness, were rated the highest overall ($\bar{x} = 4.53$). The highest average score was for feasibility ($\bar{x} = 4.56$).

Keywords: innovation in educational management, collaborative management, Uttaradit Technical College

บทนำ

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบนโยบายการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พร้อมทั้งขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพในทุกมิติ โดยใช้จรรยาบรรณอย่างคุ้มค่า เพื่อมุ่งเป้าหมาย คือ ผู้เรียนทุกช่วงวัย ได้แก่ 1) สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจให้กับสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนและประชาชน โดยให้ทุกหน่วยงานนำรูปแบบการทำงานโดยบูรณาการการทำงานร่วมกัน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสความรับผิดชอบ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 2) สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนดำเนินการตามภารกิจด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง องค์กร ประชาชนและประเทศชาติ โดยให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผ่านกลไกการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา 3) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ประกาศและแถลงนโยบายไว้แล้ว เพื่อมุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ และมีจุดเน้นในการพัฒนา ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย 2) การยกระดับคุณภาพการศึกษา 3) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย 4) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 5) การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 6) การพัฒนาระบบราชการ และการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล และ 7) การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ [1]

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่ผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมถึงการเพิ่มพูนความรู้และการฝึกทักษะ อาชีพระยะสั้น หรือระยะยาว ทั้งในและนอกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา โดยมีการปฏิรูปทั้งระดับแนวคิด โครงสร้างและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน [12]

แนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมรองรับประเทศไทย 4.0 คือ แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) ของผู้บริหาร และผู้ได้บังคับบัญชาในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ แนวคิดหลักของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ [14] แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ เป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันเปิดสอนประเภทช่างอุตสาหกรรม ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรีสายปฏิบัติการ มุ่งพัฒนาศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในช่วงประเทศไทย 4.0 การขับเคลื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอน หลักสูตรสมรรถนะผู้เรียน และอีกหลายประการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนานวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความทันสมัย สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์
2. เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์
3. เพื่อทดลองใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์
4. เพื่อประเมินการใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วยการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์

การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ โดยการโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของวิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ จำนวน 121 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารสถานศึกษา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของวิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ประกอบด้วย 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา (บริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานบริหารทั่วไป) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยการหาค่าเฉลี่ยประชากร ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสังเคราะห์บทสรุปองค์ความรู้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์

การสร้างนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างนวัตกรรมด้วยการนำข้อมูลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ที่ได้จากการใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารสถานศึกษา มายกร่างนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะ

ผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ โดยการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการ หัวหน้างาน หัวหน้าสาขา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนชุมชน สถานประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนานวัตกรรม การบริหารสถานศึกษาจากภายนอก ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 47 คน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และทำการตรวจสอบคุณภาพร่างนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้ตรวจสอบร่างนวัตกรรม จำนวน 12 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นในการตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์

การนำนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ดำเนินการดังนี้ นำนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูของวิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ รวมจำนวน 93 คน ผู้เรียนจำนวน 336 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) การทดลองใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ดำเนินการทดลองใช้ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ คู่มือการใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม แบบประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม และแบบสอบถามความ

พึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลมาศึกษาผลการทดลองใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และข้อมูลความคิดเห็น ความพึงพอใจ และพฤติกรรมของผู้เรียน ที่มีต่อนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ การประเมินนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ เพื่อประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองใช้นวัตกรรม โดยการสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมายที่นำนวัตกรรมไปทดลองใช้ ประกอบด้วย 1) บุคลากรของวิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการ หัวหน้างาน หัวหน้าสาขา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนชุมชน สถานประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนานวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาจากภายนอก จำนวน 47 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาองค์ประกอบของนวัตกรรมและร่วมกันหาติเกี่ยวกับความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นทำการประเมินนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ ด้านการพัฒนานวัตกรรม ด้านการบริหารสถานศึกษา และการบริหารจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 20 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อสรุปผลการประเมินนวัตกรรมด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาศภาพการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ ประกอบด้วย

1.1 ผลการศึกษาศภาพการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ ในภาพรวม มีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมา ด้านวิชาการ มีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) และด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) ตามลำดับ

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ โดยสรุป

- 1) ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21
- 2) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะอาชีพและทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
- 3) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม ระหว่างสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการ ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 4) ควรมีการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการศึกษา เช่น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในกลุ่มสถาบันการอาชีวศึกษา
- 5) ควรมีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาที่มาจากฝ่ายบริหาร ครูที่เกี่ยวข้องให้หลากหลาย
- 6) ให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานบุคคล ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 7) ให้ความสำคัญกับการบริหารต้นทุนและรายได้ของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง และ
- 8) ควรสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษา การใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี และอาคารสถานที่ รวมถึงบุคลากรร่วมกันกับสถานศึกษาภาครัฐและเอกชน รวมถึงสถานประกอบการ

2. ผลการสร้างนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ สรุปได้ดังนี้

นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ ที่สร้างขึ้น มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบใหญ่ 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 2

องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1.1) ผู้เรียน ประกอบด้วย 1.1.1) พัฒนาการจัดการเรียนการสอน 1.1.2) พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ 1.1.3) พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ 1.2) หลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะอาชีพและการมีส่วนร่วม 2) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 2.1) บริหารงานบุคคล (โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา) 2.2) การบริหารงบประมาณ (ต้นทุน) 2.3) บริหารงานบริหารทั่วไป (ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอน) ได้แก่ 2.3.1) การบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์ 2.3.2) การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ และ 3) การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 3.1) มีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจ 3.2) มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนสายอาชีพ 3.3) มีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 3.4) มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา

3. ผลการทดลองใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ สรุปได้ดังนี้

3.1 นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ จากการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า หลังใช้นวัตกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนใช้นวัตกรรมฯ ($\bar{X} = 2.37$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 พฤติกรรมของผู้เรียนเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ หลังใช้นวัตกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนใช้นวัตกรรมฯ ($\bar{X} = 2.49$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$)

3.4 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

4. ผลการประเมินนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา ด้านความเหมาะสม อยู่ใน

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และด้านความสอดคล้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินนวัตกรรมฯ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ในภาพรวม มีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการงานวิชาการและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษายังไม่มากเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารงานวิชาการ 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ผู้เรียน 2) หลักสูตร ด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บริหารงานบุคคล (โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา) 2) การบริหารงบประมาณ (ต้นทุน) 3) บริหารงานบริหารทั่วไป (ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอน) และ 3) การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะต้องเร่งพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้ตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เพราะเป็นนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการและเป็นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการปฏิรูปราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2566 [11]

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ควรมีนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง และควรกำหนดแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้การสัมภาษณ์เห็นความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำความตกลงร่วมมือเป็นเครือข่ายพันธมิตรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาหลักสูตร พัฒนาด้านการศึกษา รวมถึงการระดมทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิด [3] ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารโดยให้บุคคลในองค์กรหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องใน

กระบวนการ การตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการบริหารงานมีความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง และกระบวนการการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์การได้อย่างกว้างขวาง และเกิดการยอมรับได้เป็นหลักการของการบริหารงานที่มีผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์การและขจัดปัญหาความขัดแย้ง และสอดคล้องกับแนวคิด [8] ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการที่ผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็น การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์การ

3. ผลการสร้างนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ สรุปได้ดังนี้

นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ ที่สร้างขึ้น พบว่ามียอดประกอบ 3 องค์ประกอบใหญ่ 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1.1) ผู้เรียน 1.2) หลักสูตร 2) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 2.1) บริหารงานบุคคล (โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา) 2.2) การบริหารงบประมาณ (ต้นทุน) 2.3) บริหารงานบริหารทั่วไป (ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอน) และ 3) การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีประเด็นที่นำมาอภิปรายตามองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) ผู้เรียน และ 2) หลักสูตร ซึ่งงานวิชาการจัดว่าเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งต่างต้องมีการปฏิบัติงานที่สำคัญคือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือเป็นไปตามที่คาดหวังของสถานศึกษา การดำเนินการให้ได้ผลดังกล่าวต้องอาศัยการดำเนินการที่เหมาะสมโดยอาศัยหลักการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 [10] ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด

การศึกษา 4 ด้าน โดยกล่าวว่า ด้านวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญที่สุด เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ และให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิด [4] ที่กล่าวว่า การบริหารวิชาการ คือ การวางแผน การกำหนดนโยบายและเป้าหมายงานวิชาการ การวางโครงสร้างและจัดทำหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน การประชุมอบรม การสรรหาและการใช้ทรัพยากร การนิเทศการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน และการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 2.1) บริหารงานบุคคล (โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา) 2.2) การบริหารงบประมาณ (ต้นทุน) 2.3) บริหารงานบริหารทั่วไป (ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอน) ซึ่งการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยเฉพาะผู้เรียนสายอาชีพที่จะต้องเน้นการพัฒนา สมรรถนะอาชีพ สอดคล้องกับแนวคิด [9] ได้กล่าวว่า สมรรถนะ (Competency) มีความสำคัญทั้งต่อตัวบุคคลและองค์กร เพราะสมรรถนะมีความสัมพันธ์กับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งสามารถนำแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะไปใช้ในการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ การวางแผนสืบทอดตำแหน่ง และการจ่ายค่าตอบแทน เป็นต้น สอดคล้องกับ [2] อธิบายไว้ว่า สมรรถนะในอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะที่ตนมีอยู่ในการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่างๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง สมรรถนะแสดงออกทางพฤติกรรมการปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้ สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะและความสามารถอื่นที่ช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ซึ่งการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมจะต้องมีแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิด [7] กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารงานที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการบริหาร มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) มีส่วนร่วมรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ร่วมดำเนินการตลอดจนร่วมประเมินผล (Evaluation) ตลอดจนการ

จัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน โดยความร่วมมือและช่วยเหลือกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร สอดคล้องกับแนวคิด [5] กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อผู้บริหาร การทำงานในองค์การจะไม่สามารถประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายได้ ถ้าปราศจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมและประสานงานกันอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อมุ่งประโยชน์ให้แก่องค์การ การสร้างบรรยากาศทำงานแบบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความเข้าใจในปัญหาของหน่วยงาน การบริหารแบบการมีส่วนร่วมเน้นความสำคัญในการจูงใจผู้ทำงานและการสร้างองค์การไปสู่เป้าหมายนั้น องค์การจึงถูกสร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้ทำงานก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารงานและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์การ ช่วยลดความขัดแย้งในการทำงานเพิ่มพูนไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้นสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีความสุขจิตดี เป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในโครงการได้มีส่วนร่วมและมีความสำคัญในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ

4. ผลการทดลองใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ ที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน หลังการทดลองใช้นวัตกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนใช้นวัตกรรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความพึงพอใจของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และพฤติกรรมของผู้เรียนตามนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ หลังการทดลองใช้นวัตกรรมฯ สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนใช้นวัตกรรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความพึงพอใจต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับหลักการพัฒนานวัตกรรม [15] มาเป็นกรอบกระบวนการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ความมุ่งมั่นกับปัญหาที่สำคัญ คือ การมุ่งมั่นกับปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การ ซึ่งปัญหาไม่ได้มีแค่เพียงความสำคัญเท่านั้นแต่ยังสร้างแรงบันดาลใจและเป็นโอกาสในการสร้างนวัตกรรม บางครั้งอาจเกิดจากการตั้งคำถามในองค์กร หากไม่พบคำตอบนั้นแสดงว่าปัญหาได้เกิดขึ้นแล้ว 2) การค้นหาหลักการใหม่ คือ การใช้หลักการใหม่ในการแก้ปัญหา

เพราะปัญหาหลายปัญหาบางครั้งไม่สามารถแก้ได้ด้วยวิธีการเดียว ดังนั้น การค้นหาหลักการใหม่ๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญ 3) การออกแบบนวัตกรรมการบริหาร คือ การนำหลักการใหม่มาแก้ปัญหาก็ได้ 4) นวัตกรรมใหม่ บางครั้งการจะยอมรับหลักการใหม่ๆ ก็อาจจะต้องปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อเดิม ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัย [6] ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

5. ผลการประเมินนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความสอดคล้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นเป็นนวัตกรรมที่ดี มีคุณภาพ มีขั้นตอนการพัฒนาที่ เป็นระบบถูกต้องตามหลักการ แนวคิดทฤษฎีของการพัฒนานวัตกรรม และมีการตรวจสอบนวัตกรรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้ยังเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพโดยตรง เมื่อนำนวัตกรรมไปใช้ทำให้ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง สถานประกอบการ ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง และยังมีองค์ประกอบของนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาที่ครอบคลุมความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง มีการบูรณาการกรอบแนวคิดจากแนวคิดนวัตกรรม และการบริหารสถานศึกษา ทฤษฎีการบริหาร และเป็นนวัตกรรมที่แสดงความสัมพันธ์ของแนวคิดใหม่เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด [13] กล่าวว่า นวัตกรรมการบริหาร มีองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ 1) กิจกรรมด้านการบริหารจัดการทั้งหมดที่ผู้จัดการมีหน้าที่ 2) กิจกรรมด้านการบริหารจัดการนั้นเป็นเรื่องที่พึงจะนำมาใช้ในองค์กร 3) การนำกิจกรรมนั้นไปใช้ทำงานในองค์กรจริง 4) ความสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรและยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นทั้งหมด สอดคล้องกับแนวคิด [16] กล่าวว่า นวัตกรรมการบริหารเป็นวิธีการใหม่จากการระดมความสามารถของคนในองค์กร การจัดสรรทรัพยากรและการกำหนดกลยุทธ์ โดยนวัตกรรมการบริหารจะช่วยให้การทำงานขององค์กรเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสร้างข้อได้เปรียบที่ยั่งยืนได้เป็นการสร้างพลังและความสามารถในการแข่งขันระยะยาวได้เหนือกว่านวัตกรรมอื่นๆ ในอนาคตการบริหาร

องค์กรจะต้องการนวัตกรรมการบริหารมากขึ้นกว่าเดิม เพราะกระบวนการบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงสู่การปรับตัวและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ การเจริญเติบโตในอนาคตของบริษัทและองค์กรต้องสร้างการบริหารจัดการใหม่ สอดคล้องกับผลการวิจัย [17] ได้ทำการวิจัยถึงความเป็นมาของนวัตกรรมการบริหาร และได้กล่าวสรุปถึงขอบเขตของนวัตกรรมการบริหารจากนักวิชาการหลายท่านไว้ว่า เป็นการลงมือปฏิบัติที่กล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่ผู้จัดการทำเป็นส่วนหนึ่งในงานแต่ละวัน รวมถึงการกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนการทำงาน การจัดการภาระงาน การพัฒนาความสามารถ และการเข้าถึงความต้องการต่างๆ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กร กระบวนการบริหารนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรในการทำงาน โดยทำให้แนวคิดที่เป็นนามธรรมกลายเป็นรูปธรรมโดยเข้าไปอยู่ในการวางแผนกลยุทธ์ การวางแผนโครงการและการประเมินผลงาน โดยผลลัพธ์ของนวัตกรรมการบริหารมีผลในเชิงบวกต่อการพัฒนาความสามารถการเติบโตของผลผลิตและผลงานขององค์กร ซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการภายในองค์กร นอกจากนี้ยังมีผลทำให้การลาออกของพนักงานลดลง ความพึงพอใจของลูกค้าเพิ่มขึ้น ความพึงพอใจและแรงจูงใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพิ่มขึ้นและยังส่งผลถึงบรรยากาศการทำงาน of องค์กร นวัตกรรมการบริหารไม่ได้เป็นเพียงการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ เทคโนโลยีใหม่เท่านั้น แต่ยังเป็น การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติการบริหารงานภายในองค์กรอีกด้วย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ควรนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาและเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเข้าสู่โลกอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้ ในสถานศึกษาจริง ดังนั้นผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ ควรให้ความสำคัญและสนับสนุนให้นำนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นนี้มาใช้กับสถานศึกษาต่อไป

1.3 นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย พร้อมทั้งแนวทางการบริหารงานสู่ความสำเร็จ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรนำนวัตกรรมไปใช้ในการปฏิบัติให้ครบถ้วนทุกองค์ประกอบ

1.4 ควรมีการประชุมผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ของวิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น

1.5 การนำนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ควรมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยแนวทางหรือวิธีการด้านอื่นๆ เช่น การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเก็บข้อมูลเชิงลึก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 . สืบค้น วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2565 จาก https://www.bic.moe.go.th/images/stories/pdf/Education_Management_Policy_of_the_Ministry_of_Education_2566_20-1-2565.pdf
- [2] ทิศนา แคมมณี. (2562). หลักสูตรฐานสมรรถนะกับบทบาทของศึกษานิเทศก์แนวใหม่. สืบค้น วันที่ 25 มกราคม 2566จาก <https://kruthim.blogspot.com/2021/06/blog-post.html>
- [3] นันทกิตติ แก้วกล้า. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- [4] ปรัชญา เวสารัชช. (2554). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- [5] พรเทพ เหมรานนท์. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- [6] ภูมิภควัฒ์ ภูมิพงศ์ชศร และไพฑูรย์ วชิรวงศ์ภิญโญ. (2562). รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 7(1), 159-172.

- [7] รัตน์ฐาภรณ์ ธนโชติสุขสบาย. (2557). ทักษะทางวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [8] วินัย ดิสงส์ และถวัลย์ มาศจรัส. (2550). การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม . กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- [9] ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2557). สมรรถนะสำคัญของผู้บริหารมืออาชีพ. วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 6 (12), 165-183.
- [10] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมณตรี. (2553). พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : พรึกหวานกราฟฟิค.
- [11] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566) . ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่องนโยบายและจุดเน้นการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566. สืบค้น วันที่ 5 มกราคม 2566 จาก <https://www.vec.go.th/ข่าว/ข่าวประชาสัมพันธ์/รายละเอียดข่าวประชาสัมพันธ์/tabid/6276/ArticleId/40220/language/th-TH/40220.aspx>
- [12] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะตามกรอบ คุณวุฒิแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : พรึกหวานกราฟฟิค.
- [13] Bezdrob, M. and Sunje, A. (2014). Management innovation-designing and testing a theoretical model. South East European Journal of Economics and Business-Special Issue ICSE Conference, 9(1), 16-29.
- [14] Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). Rural Development Participation: Concept and Measure ForProject Design Implementation and Evaluation : Rural Development Committee Center for international Studies. New York :Cornell University Press.
- [15] Hamel, G. (2006). The Why, What , and How of Management Innovation : Harvard Business Review.

- [16] Hamel, G. (2007). The future of management. Boston : Harvard Business school press.
- [17] Volberda, H.W., A.J., Bosch, V.D. and Heij, C.V. (2013). Management Innovation : Management as Fertile Ground for Innovation. European Management Review, 10. 1-15.